

I Kongres Inżynierów Miernictwa RP, Warszawa,

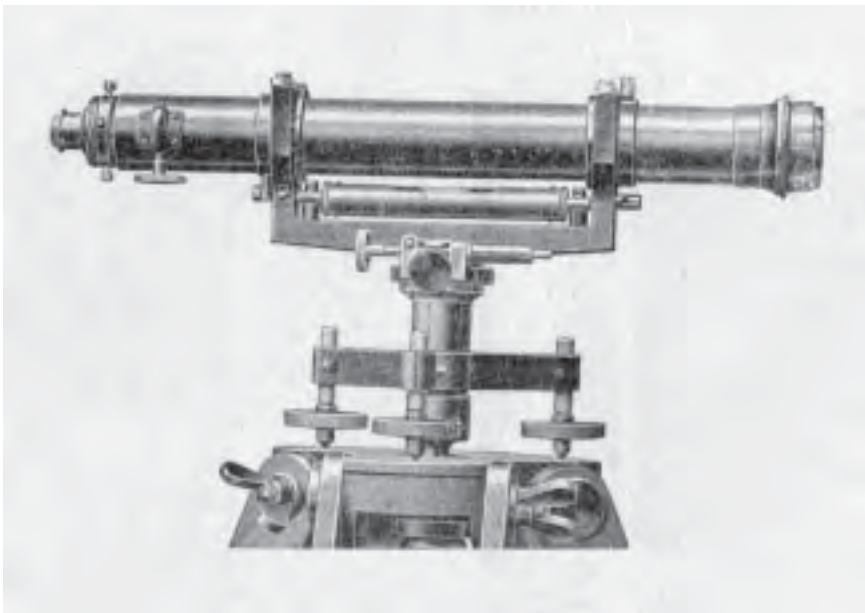
Zjednoczenie w prze

JANUSZ WAŁKUSKI

I Kongres Inżynierów Miernictwa był największym wydarzeniem dla środowiska geodezyjnego w dwudziestoleciu międzywojennym. Był to jednocześnie Kongres ostatni – za kilka miesięcy wojna przerwie wysiłek narodu, dążącego do umocnienia nie tak dawno wywalzonego bytu państwowego. Ważność tego kongresu polegała przede wszystkim na tym, że stworzono organizację, której głównym celem – poza integracją środowiska geodezyjnego – było dalsze i bardziej efektywne wspieranie procesów scalania państwa z pozaborczej spuścizny.

Wkrótce po odzyskaniu niepodległości zaczęły powstawać regionalne koła inżynierów miernictwa, które następnie skupiały się w Związku Polskich Zrzeszeń Mierniczych. Inicjatywa utworzenia ogólnopolskiego Związku Inżynierów Miernictwa była

od dawna rozważana w Warszawskim Kole Inżynierów Miernictwa, aż wreszcie na walnym zebraniu Koła 15 marca 1938 r. podjęto w tej sprawie uchwałę i powołano Komitet Organizacyjny, któremu przewodniczył prof. inż. Jan Piotrowski.

Niwelator z lunetą przekładaną

I tak, po prawie rocznych przygotowaniach, kongres Zjednoczeniowy mógł się rozpocząć!

O wysokiej randze pracy geodetów, świadczy fakt doceniania ich osiągnięć przez najwyższe władze państwowe. Protektorat nad Kongresem objęli: premier i minister spraw wewnętrznych gen. dyw. dr Felicjan Sławoj-Składkowski, wicepremier i minister skarbu inż. Eugeniusz Kwiatkowski, minister komunikacji płk dypl. Juliusz Ulrych, minister rolnictwa i reform rolnych Juliusz Poniatowski, minister wpraw wojskowych gen. dyw. Tadeusz Kasprzycki, minister wyznań religijnych i oświecenia publicznego prof. dr Wojciech Świątosławski. W skład Komitetu Honorowego weszli: wiceminister komunikacji inż. J. Piasecki, profesor Politechniki Warszawskiej E. Warchałowski, profesor Politechniki Lwowskiej K. Weigel, szef Wojskowego Instytutu Geograficznego płk dypl. T. Zieleniewski oraz wiele innych znanych osobistości.

Jeszcze przed Kongresem pracowała sekcja referatowa pod przewodnictwem prof. E. Warchałowskiego, która, ze względów organizacyjnych, musiała przeprowadzić selekcję 51 zgłoszonych referatów, oraz sekcja – obecnie można by było powiedzieć – rzeczownika prasowego Kongresu z inż. K. Sawickim na czele.

Kongres rozpoczął się w godzinach wieczornych 9 lutego spotkaniem informacyjnym, w którym uczestniczyło prawie pięćset delegatów. Przewodniczącym Kongresu wybrany został prof. K. Weigel, jego zastępcą – prof. J. Piotrowski, sekretarzem generalnym – K. Sawicki. Członkami prezydium zostali inżynierowie: Czajka (Kraków), Kędzierski (Katowice), Latiniak (Poznań), Trautsołt (Wilno).

WZjeździe uczestniczyło wielu znakomitych gości, chociaż nie wszyscy zaproszeni mogli przybyć, ponieważ równocześnie odbywało się uroczyste po-

9-12 lutego 1939 r.

dzień wojny

Tachimetr uniwersalny

siedzenie Sejmu z okazji jego 20-lecia w Odrodzonej Polsce. Po wygłoszeniu wielu powitalnych przemówień, odczytaniu nadesłanych i wysyłanych przez Zjazd depech inż. Wł. Surmacki mógł wygłosić programowy referat pt. „Miernictwo Polskie w służbie gospodarki narodowej”. Po dyskusji i krótkiej przerwie wybrano prezydium czterech komisji tematycznych. Komisja I „Pomiary państwowe”, przewodniczący – prof. E. Warchałowski, sprawozdawcy: inż. J. Kobyliński, inż. W. Murzewski, sekretarz – inż. M. Ciopa. Komisja II „Pomiary dla celów miejskich”, przewodniczący – prof. E. Wilczkiewicz, sprawozdawcy: inż. Wł. Barański, inż. M. Malesiński, sekretarz – inż. B. Lipiński. Komisja III „Przebudowa ustroju rolnego”, przewodniczący – inż. K. Kasiński, sprawozdawcy: inż. M. Mikulski, inż. K. Sawicki, sekretarz – inż. M. Frelek.

Komisja IV „Organizacja zawodu i szkolnictwa”, przewodniczący – inż. W. Nowak, sprawozdawcy; inż. W. Kępiński, inż. T. Szymański, sekretarz inż. B. Łacki.

Wieczorem odbyło się jubileuszowe posiedzenie Koła Inżynierów Miernictwa przy Stowarzyszeniu Techników Polskich w Warszawie z okazji jego dwudziestolecia. Koło przekształciło się w Oddział Warszawski Związku Inżynierów Miernictwa, którego prezesem wybrano inż. K. Kasińskiego. Najbardziej zasłużonym (16) wręczono Złote i Srebrne Krzyże Zasługi. Wśród wyróżnionych znalazła się jedna kobieta – Irena Zacharewicz. Po uroczystościach oficjalnych wszyscy uczestnicy Kongresu zostali zaproszeni na raut w salach Stowarzyszenia Techników Polskich. 11 lutego, po zamknięciu obrad w komisjach, odbyło się naukowe posiedzenie Kongresu, na którym prof. K. Weigel wygłosił referat „Zadania naukowe inżyniera geodety”. Tematem drugiego referatu przedstawionego przez prof. E. Warchałowskiego w obecności twórcy krakowianów, prof. Tadeusza Banachewicza, było „Zastosowanie krakowianów w rachunku wyrównawczym”.

Tego samego dnia, na zebraniu organizacyjnym Związku Inżynierów Miernictwa RP (ZIMRP), delegaci kół okręgowych przedstawili sprawozdania z działalności i zgłosili akces do ZIMRP. Wybrano władze nowego związku:

- prezes – inż. Władysław Surmacki (Warszawa);
- wiceprezisi: inż. Waław Nowak (Warszawa), inż. Tadeusz Kaczorowski (Katowice);
- sekretarz – inż. Janusz Kobyliński (Warszawa),
- skarbnik – inż. Franciszek Gawin (Warszawa),
- członkowie – inż. Leopold Grzyb (Lwów), prof. Jan Piotrowski (Warszawa), inż. Michał Odlanicki-Pocz-

butt (Kraków), mjr inż. Jan Okupski (Warszawa).

Tak oto został spełniony główny cel Kongresu – powstała jednolita ogólnopolska organizacja: Związek Inżynierów Miernictwa RP. Po tym akcie jedności odbyło się plenarne posiedzenie, na którym szef Wojskowego Instytutu Geograficznego płk dypl. Tadeusz Zieleniewski wygłosił ostatni na Zjeździe referat pod jakże znamionym tytułem: „Rola inżyniera mierniczego w czasie pokoju i wojny”.

Wdalszym ciągu posiedzenia Kongresu uchwalili rezolucje przygotowane przez komisje tematyczne. Przytoczę tylko najbardziej interesujące historycznie zagadnienia, które wśród wielu innych znalazły się w uchwałach Zjazdu:

- naczelnym zadaniem miernictwa jest wykonanie podstawowej mapy kraju, tak by spełniała potrzeby gospodarki narodowej;
- występuje pilna konieczność założenia jednolitego katastru gruntowego, celem oparcia świadczeń rolników na rzecz Państwa na obiektywnych podstawach;
- konieczne staje się wydanie jednolitej instrukcji pomiarowej;
- nieodzowne jest wydanie ustawy o rozgraniczeniu gruntów i obowiązku ustalania granic znakami stałymi;
- geodeci domagają się takiej nowelizacji rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, aby częścią składową planu zabudowy był elaborat geodezyjny i, aby do tego celu nie wolno było stosować map katastralnych w skali 1:2880. Geodeta powinien być współtwórcą planu zagospodarowania przestrzennego;
- zaleca się wszystkim inżynierom miernictwa wstępowanie do ZIMRP i tworzenie izb inżynierskich;
- kongres uważa za konieczne oparcie uprawnień na jednolitym, akademickim wykształceniu inżynierów miernictwa. Zamknięcia Kongresu dokonał prof. K. Weigel przez krótkie jego podsumowanie, dziękując organizatorom za poniesiony trud, uczestnikom za przybycie i za stworzenie nowego ładu geodezyjnego. Z okazji Kongresu odbyło się też wiele imprez i uroczystości towarzyszących.

Informacje na temat Kongresu znalazłem w obszernej sprawozdaniu ppłk. inż. Lechnera, jak również na łamach „Przeglądu Mierniczego”. Wydarzenie odnotowane zostało także w prasie codziennej, gdzie szczególnie zwrócono uwagę na elementy patriotyczne imprez towarzyszących.